

Reactienota Ontwerp Omgevingsvisie 2050

07-01-2026

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	2
	Doel reactienota.....	2
	Opbouw reactienota.....	2
	Aanpak.....	3
2.	Overzicht Zienswijzen	4
3.	Beantwoording zienswijzen	5
	Indiener.....	6
	1. Stichting de Groene Oostrand	6
	2. Cumela Nederland.....	6
	3. VVE Parkhaven	8
	4. LATEI Projectontwikkeling B.V.	8
	5. Liander.....	9
	6. ProRail.....	10
	7. Veiligheidsregio's Flevoland en Gooi en Vechtstreek.....	12
	8. Rijkswaterstaat Midden-Nederland.....	17
	9. Indiener A	18
	10. Provincie Flevoland	21
	11. Waterschap Zuiderzeeland.....	21
	12. Stichting Natuurvisie Lelystad Noord Oost	25
	13. LTO Noord	32
	14. NMF Flevoland	36
	15 Afvalzorg.....	41
4.	Vervolg.....	42

5. Ambtshalve wijzigingen	44
---------------------------------	----

1. Inleiding

De Omgevingsvisie is de integrale visie op de fysieke leefomgeving en helpt om de juiste afwegingen te maken en zorgvuldig om te gaan met de beschikbare ruimte, met oog voor een gezonde, veilige en prettige leefomgeving voor iedereen. De Omgevingsvisie bevat een integraal en samenhangend kader waarin alle thema's met betrekking tot de fysieke leefomgeving behandeld worden. De visie geeft aan welke ontwikkelingen de gemeente wil stimuleren en welke kwaliteiten zij wil beschermen. De Ontwerp Omgevingsvisie 2050 heeft zes weken ter inzage gelegen in het stadhuis en op het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO): van 20 oktober tot en met 1 december 2025. In deze periode was er de mogelijkheid voor belanghebbenden om een zienswijze in te dienen. Er zijn in totaal 15 zienswijzen binnengekomen per brief en/of mail. De Ontwerp Omgevingsvisie zoals deze ter inzage heeft gelegen is terug te vinden via [deze link](#). De gemeente is blij met de betrokkenheid van inwoners en hun waardevolle inbreng. We danken iedereen voor hun inbreng en betrokkenheid. We hebben ernaar geluisterd en delen graag onze reactie op de zienswijzen. We hopen dat de reactie van de gemeente laat zien dat we werken aan een groene, gezonde, veilige en fijne stad. Wij nemen hierbij de mening van belanghebbenden serieus en zullen deze meenemen in de Omgevingsvisie en/of de verdere uitvoering ervan.

Doel reactienota

Deze reactienota is opgesteld naar aanleiding van ingediende zienswijzen van belanghebbenden op de Ontwerp Omgevingsvisie voor de gemeente Lelystad, gepubliceerd op 20 oktober. De nota laat zien hoe de gemeente de zienswijzen heeft beoordeeld en of er wel of niet wijzigingen in de Omgevingsvisie zijn gedaan naar aanleiding van een zienswijze. Inspraak op deze manier en tijdens het participatietraject is - naast dat het wettelijk verplicht is - noodzakelijk voor de gemeenteraad van Lelystad om alle belangen te kennen en een goede afweging te maken bij de besluitvorming.

Opbouw reactienota

Hieronder wordt kort teruggeblikt op het participatietraject dat is doorlopen tijdens de totstandkoming van de Ontwerp Omgevingsvisie. De aanpak voor deze reactienota wordt daarna kort toegelicht. In hoofdstuk 2 is een overzicht van de ingediende zienswijzen te zien. In hoofdstuk 3 zijn alle zienswijzen samengevat en voorzien van een reactie. Hoofdstuk 4 geeft weer welke aanpassingen er gedaan zijn naar aanleiding van de zienswijzen. Hoofdstuk 5 bevat de ambtshalve wijzigingen die na de terinzagelegging gedaan zijn met een motivatie voor de wijzigingen.

Aanpak

Beoordeling zienswijzen

In deze reactienota vatten we ieder zienswijze samen en geven we reactie als gemeente (hoofdstuk 3). Niet alle details van de zienswijzen komen terug in deze samenvatting, maar deze zijn uiteraard wel meegenomen in de gemeentelijke reactie. Per zienswijze wordt in deze reactienota aangegeven of er wel of niet wijzigingen worden doorgevoerd en onderbouwt de gemeente in een reactie deze keuze. Wanneer zienswijzen hebben geleid tot wijzigingen in de visie, is dit expliciet benoemd. Het ontwerp van de visie is aangepast op basis van de zienswijzen.

Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)

Op grond van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) mogen persoonsgegevens van natuurlijke personen niet zomaar openbaar gemaakt worden. We noemen indieners daarom niet bij naam in deze reactienota als het gaat om een natuurlijk persoon. Rechtspersonen, zoals verenigingen, stichtingen of bedrijven, zijn hier een uitzondering op.

Ambtshalve wijzigingen

Tot slot worden in de nota enkele ambtshalve wijzigingen voorgesteld.

2. Overzicht Zienswijzen

Nr.	Indiener	Ontvangstdatum	Ontvankelijk
1	Stichting de Groene Oostrand	12-11-2025	Ja
2	Cumela Nederland	13-11-2025	Ja
3	VVE Parkhaven	14-11-2025	Ja
4	LATEI Projectontwikkeling B.V.	25-11-2025	Ja
5	Liander	25-11-2025	Ja
6	ProRail	25-11-2025	Ja
7	Veiligheidsregio's Flevoland en Gooi en Vechtstreek	26-11-2025	Ja
8	Rijkswaterstaat Midden-Nederland	27-11-2025	Ja
9	Indiener A	28-11-2025	Ja
10	Provincie Flevoland	28-11-2025	Ja
11	Waterschap Zuiderzeeland	28-11-2025	Ja
12	Stichting Natuurvisie Lelystad Noord Oost	29-11-2025	Ja
13	LTO Noord	01-12-2025	Ja
14	NMF Flevoland	01-12-2025	Ja
15	Afvalzorg	10-12-2025	Ja ¹

¹ De zienswijze van Afvalzorg is 9 dagen na het einde van de ter inzage periode ingediend. Desondanks verklaren we de zienswijze ontvankelijk en voorzien we de zienswijze in een antwoord in deze reactienota.

3. Beantwoording zienswijzen

In de tabel hieronder zijn de ingediende zienswijzen samengevat en voorzien van een reactie vanuit de gemeente. Daarnaast wordt in de conclusie aangegeven of de zienswijze aanleiding geeft om de Omgevingsvisie te wijzigen. Vanwege de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) zijn de indieners van de ingediende zienswijzen geanonimiseerd als het gaat om natuurlijke personen.

Indiener	Samenvatting zienswijze	Reactie gemeente Lelystad	Conclusie
1. Stichting de Groene Oostrand	De indiener hecht zich sterk aan het karakter van de Groene Oostrand en de bestemming van deze groene randzone. De indiener stemt in met een ontwikkeling van Lelystad zoals in deze Ontwerp-Omgevingsvisie 2050 is beschreven.	Wij zijn blij te lezen dat de indiener het eens is met de ontwikkeling op het gebied van de groene randzone zoals beschreven in de Omgevingsvisie. Als gemeente hechten we namelijk ook veel waarde aan deze groene overgangszone en kiezen er dus voor om deze te behouden, robuuster en toekomstbestendiger te maken.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.
2. Cumela Nederland	2a De indiener verzoekt de gemeente om mogelijkheden te creëren om bestaande bedrijfslocaties te kunnen ontwikkelen en te kunnen uitbreiden, en ook nieuwvestiging mogelijk te maken om uitvoering te kunnen geven aan de in de omgevingsvisie vermelde ambities.	2a Om kansen in transitiesectoren te benutten willen we ruimte voor circulaire ontwikkelingen maken en het opwekken en opslaan van duurzame energie. De ruimte voor deze sectoren zal worden behouden en uitgebreid wanneer dat nodig is. Extra ruimte op bedrijventerreinen voor hergebruik zal (tijdelijk) nodig zijn, waarvoor de precieze invulling nog zal volgen in de uitvoering. Er zal worden ingezet op strategisch gelegen bedrijventerreinen die van belang zijn voor de transitie naar een circulaire economie zoals geadviseerd door het PBL in het rapport “Ruimte voor circulaire economie” (2023). Er zullen dus mogelijkheden zijn om bestaande bedrijfslocaties te ontwikkelen en uit te breiden. Wij denken op korte termijn aan een regulier bedrijventerrein in de Gebiedsontwikkeling Zuiderhage. Een tweede werklocatie is Lelystad Airport Businesspark-II. Op beide terreinen kunnen we een deel van onze ambitie realiseren. Naast circulaire ontwikkelingen, ondersteunen wij het opwekken en opslaan van duurzame energie. Zonnepanelen op daken en de opslag in een batterij of omzetting naar waterstof is al toegestaan (wanneer wordt voldaan aan de vergunningsvereisten). Wanneer een cumelabedrijf gevestigd is in het landelijk gebied is dit omschreven in paragraaf 7.3.7. Maatregel 4 stelt dat (Agrarische) bedrijven in het buitengebied moeten energetisch zelfvoorzienend kunnen zijn met zon op dak, boerderijmolen, kleinschalige batterij en elektrolyser. Een Omgevingsprogramma ‘werklocaties’ wordt nog opgesteld nadat de Omgevingsvisie is vastgesteld.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.

	2b De indiener verzoekt de gemeente om bij de aanleg, verandering of onderhoud van alle ontsluitingswegen rekening te houden met het materieel van cumelabedrijven.	2b Bij veranderingen aan wegen worden belangengroeperingen/brancheorganisaties zoveel mogelijk betrokken en de belangen van deze gebruikers zullen zeker worden meegewogen. In de uitvoering zal hier rekening mee worden gehouden.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.
	2c De indiener verzoekt de gemeente om bij de bedrijfslocaties van cumelabedrijven voldoende (buiten)opslagmogelijkheden toe te staan om uitvoering te geven aan een circulaire economie en dit expliciet te benoemen in de omgevingsvisie.	2c Zie reactie 2a.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.
	2d De indiener verzoekt de gemeente om bij de bedrijfslocatie van cumelabedrijven voldoende mogelijkheden te creëren om energie op te wekken en op te slaan en dit expliciet te benoemen in de omgevingsvisie.	2d Zie reactie 2a.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.
	2e De indiener gaat graag in op de uitnodiging van de gemeente om met elkaar de verdere uitwerking van de ambities te bespreken en realiseren.	2e Wij zijn blij te horen dat de indiener op onze uitnodiging in gaat om samen te werken aan de verdere uitwerking van de ambities uit de Omgevingsvisie. Wij nemen dit aanbod graag mee in het vervolgproces en de uitvoering van de Omgevingsvisie.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.

3. VVE Parkhaven	De indiener, wonend aan de Lelystadse kust, onderschrijft de Ontwerp-Omgevingsvisie vanuit eigen beleving. Echter, maakt de indiener zich grote zorgen over de ontwikkeling van Waterfront vanwege het gebrek aan samenspel tussen de Gemeentelijke en Provinciale overheden, Rijkswaterstaat en het Waterschap Zuiderzeeland en wat dit betekent voor de waterveiligheid aan de kust.	Wij waarderen dat bewoners alert zijn op dergelijke belangrijke zaken. Waterveiligheid is namelijk zeer belangrijk voor onze gemeente. Een omgevingsvisie is er om een integrale, langetermijnvisie te geven op de fysieke leefomgeving (ruimte, water, milieu, natuur, etc.) van een gemeente. Het is verplicht onder de nieuwe Omgevingswet, en dient als kader voor toekomstige ontwikkelingen, helpt bij betere en snellere besluitvorming, zorgt voor samenhang tussen verschillende belangen, en betreft inwoners en bedrijven bij de keuzes voor de toekomst. In een Omgevingsvisie worden geen uitspraken over de huidige samenwerking of afspraken uit het verleden. Een reactie op uw zienswijze is daarom niet de plaats om uitspraken te doen over de gesprekken die gaande zijn tussen u, Waterschap Zuiderzeeland, Rijkswaterstaat en de provincie Flevoland. Onlangs hebben het Rijk, de Provincie, Waterschap en de gemeente een overeenstemming bereikt over de ontwikkeling van het Waterfront en afspraken vastgelegd waarbinnen deze ontwikkeling plaats moet vinden. Hier is een intensief en constructief overleg aan voorafgegaan. Daarnaast, kiezen we bij Waterfront Lelystad er wel voor om de primaire kering te verleggen. Daarmee is er, in tegenstelling tot Parkhaven, geen sprake van een buitendijks gebied.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.
4. LATEI Projectontwikkeling B.V.	De indiener verzoekt de gemeente om de Omgevingsvisie 2050 zodanig aan te passen dat een ontwikkeling in de Groene Rand gelijktijdig kan plaatsvinden met de verdere ontwikkeling van de bestaande stadsdelen.	Wij kiezen voor de compacte stad. Het hoofddoel is het versterken van de bestaande stad. We maken één Lelystad, geen losse ontwikkelingen die op zichzelf staan. Lelystad streeft naar balans tussen verdichten, aantrekkelijkheid, sociale samenhang en duurzaamheid. Een gezond stedelijk leven is gebaat bij rust én reuring en een inrichting die ontmoeting en beweging bevordert. Dit vraagt om het maken van strategische keuzes en zorgvuldig omgaan met de ruimte, daarom hebben we plekken aangewezen waar we de huidige kwaliteit (zoals een goed voorzieningaanbod en ov-bereikbaarheid) kunnen benutten om kwalitatief te verdichten (het toevoegen van nieuw woningen en voorzieningen). Op de visiekaart zijn deze gebieden gearceerd (stedelijke ontwikkeling). De groene rand is aangemerkt als een overgangszone tussen stad en landelijk gebied. We moeten werken in goede volgorde. De stad ontwikkelt zich in eerste instantie in de bestaande stad, het stadshart, Zuiderhage en de Kust.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.

5. Liander	5a De indiener roept de gemeente op om vroegtijdig keuzes te maken bij ambities om de stad te verduurzamen en de bijbehorende reserveringen in ruimtelijk en planologisch opzicht. Met de ruimte die nodig is voor de inpassing van de voorzieningen moet vroegtijdig rekening mee worden gehouden.	5a In de Omgevingsvisie (6.5.2. Ruimte voor schone energie) geven wij aan dat er ruimte nodig is voor de gemeentelijke energieopgave. Naast ruimte in het buitengebied kunnen ook grote daken en grote stedelijke ruimtes, zoals parkeerlocaties, langs infrastructuur of braakliggende terreinen, ruimte bieden. De gemeente erkent het belang van vroegtijdig keuzes maken en de bijbehorende ruimtelijke reserveringen. Wij nemen deze zienswijze dan ook mee in de uitvoering van de ambities rondom de verduurzaming van Lelystad.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.
	5b De indiener verzoekt de gemeente om te anticiperen op de beschikbare ruimte op het elektriciteitsnet. Denk meer vanuit het energiesysteem vanuit de toekomst en de bijbehorende energievraag.	5b Wij herkennen de uitdagingen op het energienetwerk en streven dan ook naar een zo laag mogelijk elektriciteitsverbruik. Vanwege de schaarste door netcongestie heeft de gemeente bijvoorbeeld voorkeur voor warmtevoorzieningen met een zo laag mogelijke elektravraag. Waar mogelijk heeft de gemeente voorkeur voor aansluiting op lokale duurzame warmtebronnen boven all-elektrisch oplossingen. Wij nemen deze zienswijze mee in de uitvoering van de ambities rondom de verduurzaming van Lelystad.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.
	5c De indiener verzoekt de gemeente om specifieke paragrafen in de Omgevingsvisie aan te passen waarin aandacht voor de ruimtevraag van netbeheerders ontbreekt, zowel bovengronds als ondergronds, en voor regionale voorzieningen van Liander naast die van TenneT. Daarnaast vraagt de indiener om ruimte voor netinfrastructuur bij stedelijke verdichting, niet alleen voor elektrisch vervoer, en om 'netbewust' bouwen om de elektriciteitsvraag te beperken.	5c De impact op boven- en ondergrondse ruimte speelt een steeds belangrijkere rol bij zowel de verschillende nieuwbouwprojecten als het in stand houden en vergroten van het bestaande energienetwerk. Bij nieuwbouw is vroegtijdige kennisgeving en afstemming met de netbeheerders noodzakelijk. Ook is het wenselijk om de inpassing van nieuwe infrastructuur mee te nemen in het ontwerp, waarbij bovengrondse voorzieningen bij voorkeur ingepast worden in de nieuwbouw. Wij nemen deze zienswijze mee in de uitvoering van de ambities rondom de verduurzaming van Lelystad.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.

6. ProRail	6a De indiener verzoekt de gemeente om vroegtijdig betrokken te worden bij ontwikkelingen in de nabijheid van het spoornetwerk om belemmeringen te voorkomen.	6a De gemeente gaat vroegtijdig in gesprek met de indiener bij ontwikkelingen in de nabijheid van het spoornetwerk.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.
	6b De indiener verzoekt de gemeente om toekomstige uitbreidingen van het spoornetwerk mogelijk te houden en de omgevingseffecten op de woon- en werklocaties te verminderen. Dit kan door het houden van de juiste afstand tot het spoor en door een zorgvuldig ruimtelijk ontwerp.	6b Enkele woningbouwlocaties liggen nabij het spoor. Er zal altijd rekening worden gehouden met de wettelijke vereisten die van toepassing zijn om omgevingseffecten in kaart te brengen en zo nodig te mitigeren. Dit geldt ook voor toekomstige uitbreidingen van het spoornetwerk. Deze opmerking nemen we mee in de uitvoering van de Omgevingsvisie.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.
	6c De indiener vraagt de gemeente om rekening te houden met voldoende ademruimte bij locaties waar binnenstedelijke verdichting en meervoudig ruimtegebruik gerealiseerd wordt in de buurt van hoogwaardig openbaar vervoer.	6c In de blik richting de toekomst onderschrijft de Ontwerp-Omgevingsvisie het belang van de focus op het realiseren van kwaliteit van de leefomgeving. Groei uit zich niet alleen in nieuwe woningen, maar we willen ook bouwen aan een samenleving en brede welvaart: een gezonde en veilige leefomgeving met voldoende ademruimte is hierbij een belangrijk aspect. Deze opmerking wordt meegenomen in de uitvoering van de Omgevingsvisie.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.
	6d De indiener wijst de gemeente op de noodzaak voor zorgvuldige inpassing en goede samenwerking om diverse ov-modaliteiten te combineren, fietsen, wandelen en deelmobiliteit.	6d In het hoofdstuk bereikbare basis van de Ontwerp-Omgevingsvisie is als ambitie opgenomen: 'het Stomp-principe stadsbreed toepassen', zodat de stad en het stadshart leefbaar blijven en het verkeer soepel blijft doorstromen. Ook is opgenomen dat om een duurzaam mobiliteitssysteem goed te laten verlopen een sterk openbaar vervoerssysteem essentieel is. Deze opmerking, het zorgvuldig inpassen van dit systeem waarbij diverse modaliteiten worden gecombineerd, nemen we mee bij de uitvoering van de Omgevingsvisie.	Wij nemen kennis van de zienswijze. De zienswijze geeft geen aanleiding de omgevingsvisie te wijzigen.

	6e De indiener waardeert de aandacht voor openbaar vervoer in de verdere ontwikkeling van Zuiderhage. Onderzoek naar station Lelystad Zuid is echter op dit moment niet opportuun of uitvoerbaar. De indiener stelt voor om over ongeveer vijf jaar opnieuw te bezien of nader onderzoek zinvol is.	6e We nemen de zienswijze ter kennisgeving. We blijven inzetten op de ontwikkeling van het station Lelystad Zuid en houden vast aan de beleidslijn zoals in de omgevingsvisie neergelegd. Wij achten het station Lelystad Zuid van belang voor de gehele ontwikkeling van Lelystad.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.
	6f De indiener en de gemeente zijn in gesprek over de realisatie van nieuwe woningbouw en de daarbij behorende geluidwerende maatregelen. De indiener adviseert de gemeente om deze maatregelen integraal te onderzoeken.	6f Voor ieder omgevingsplan wordt uiteraard altijd aandacht besteed aan de verscheidene relevante milieuaspecten. Wij nemen deze zienswijze mee in de uitvoering van de Omgevingsvisie en onderzoeken of een integraal onderzoek gewenst en mogelijk is.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.
	6g De indiener vraagt aandacht voor het combineren van functies in de directe nabijheid van het spoor in relatie tot mogelijke goederenvervoer.	6g Deze opmerking wordt meegenomen in de uitvoering van de Omgevingsvisie. Wij hebben daarbij aandacht voor het combineren van functies in de directe nabijheid van het spoor in relatie tot mogelijke goederenvervoer.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.
	6h De indiener vraagt om in de uitvoering belemmeringen voor het functioneren en de veiligheid van het spoornetwerk te voorkomen. Aspecten die essentieel zijn voor de elektriciteitsvoorziening van het spoor mogen niet ingesloten worden door bebouwing, op voldoende afstand, en ten alle tijden bereikbaar te zijn voor onderhoud en hulpdiensten.	6h Deze opmerking wordt meegenomen in de uitvoering van de Omgevingsvisie. Wij hebben daarbij aandacht voor het voorkomen van belemmeringen voor het functioneren en de veiligheid van het spoornetwerk.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.

	6i De indiener vraagt de gemeente om in de uitvoering van de Omgevingsvisie de omgeving te beschermen tegen nadelige effecten van het gebruik van het spoor en deze zo nodig zorgvuldig te mitigeren.	6i Enkele woningbouwlocaties liggen nabij het spoor. Er zal altijd rekening worden gehouden met de wettelijke vereisten die van toepassing zijn. Bij sommige locaties spelen mogelijk conflicten met geluid, luchtkwaliteit en omgevingsveiligheid, waarbij niet alle belasting kan worden weggenomen. Bij het ontwerp en uitwerken van dit soort gebieden houden we rekening met deze beperkingen en nemen eventueel aanvullende maatregelen om bewoners te beschermen. Voor ieder omgevingsplan wordt altijd aandacht besteed aan de verscheidene relevante milieuaspecten. Zoals verzocht wordt bij het onderzoeken van geluid van railverkeer, de wettelijke brongegevens uit het geluidregister spoor aangehouden. Deze opmerking wordt meegenomen in de uitvoering van de Omgevingsvisie.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.
7. Veiligheidsregio's Flevoland en Gooi en Vechtstreek	7a De indiener wijst de gemeente erop dat in de Omgevingsvisie 2040 duidelijk omschreven staat wat de veiligheidsregio's verstaan onder omgevingsveiligheid. Ook staan de kernwaarden van de veiligheidsregio ten aanzien van de fysieke veiligheid netjes benoemd. In de nieuwe ontwerpversie 2050 komen deze kernwaarden niet meer terug.	7a De kernwaarden van de veiligheidsregio ten aanzien van de fysieke veiligheid onderschrijven wij ook. De kernwaarden worden dan ook aan de Omgevingsvisie 2050 toegevoegd.	De kernwaarden van de veiligheidsregio ten aanzien van de fysieke veiligheid worden toegevoegd. Veiligheid als kopje onder 'Omgevingswet en Omgevingsvisie'.
	7b De indiener verzoekt de gemeente om de Veiligheidsregio's expliciet te noemen als stakeholder.	7b De opsomming van stakeholders in paragraaf 3.4 is niet bedoeld als een complete lijst, slechts een indicatie van betrokken stakeholders. Uiteraard zijn de belangen van de Veiligheidsregio's meegenomen bij de uitwerking van de Ontwerp-Omgevingsvisie. De Veiligheidsregio's worden toegevoegd aan deze opsomming onder het kopje Participatie. Ook in de participatienota is de indiener toegevoegd als stakeholder ter rectificatie.	Veiligheidsregio's als stakeholder noemen onder 3.4 Proces totstandkoming Omgevingsvisie en de participatienota.

	7c De indiener merkt op dat in de Ontwerp-Omgevingsvisie een veilige en gezonde fysieke leefomgeving als doel wordt gesteld. Echter, de invulling van dit doel komt verder niet terug.	7c Bij het realiseren van de ambities genoemd in de Ontwerp Omgevingsvisie is een randvoorwaarde uiteraard een veilige en gezonde fysieke leefomgeving. Nog op te stellen beleid zal bepalen welke combinaties van risicobron/ontvanger worden geaccepteerd en hoe om te gaan met aandachtsgebieden voor brand, explosies en gifwolken. Dit beleid zal per gebiedstype gedifferentieerd worden om omgevingsveiligheid te waarborgen. Met de aanpassingen naar aanleiding van de zienswijze van de indiener geven we meer invulling aan het doel om een veilige en gezonde fysieke leefomgeving te waarborgen.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.
	7d De indiener wijst de gemeente erop dat bij verdichting (inbreiding), hoogbouw, meervoudig ruimtegebruik, functiemenging en vergrijzing de risico's in de fysieke leefomgeving potentieel groter worden. Daarnaast wordt ook klimaatadaptatie en klimaatrobuustheid steeds belangrijker. Hierbij moet ook rekening gehouden worden met de aandachtsgebieden en de risico's van circulair en klimaatadaptief bouwen.	7d Wij onderschrijven de zienswijze van de veiligheidsregio's en nemen de aandachtspunten mee in de uitvoering van de Omgevingsvisie. Om dit te borgen voegen wij in de Omgevingsvisie een passage toe waarin wordt aangegeven dat bij stedelijke ontwikkelingen de risico's voor de fysieke leefomgeving vroegtijdig worden onderzocht. <i>“Bij stedelijke ontwikkelingen die bijdragen aan verdichten, functiemenging en circulair en klimaatadaptief bouwen, worden in een vroegtijdig stadium de risico's voor (sociale) veiligheid, brandveiligheid en gezondheid onderzocht.”</i>	De passage is toegevoegd aan 5.2 (Stedelijke ontwikkeling)

	7e De indiener wijst de gemeente erop dat voor een robuust natuurlijk raamwerk en groene rand de positieve effecten van een aantrekkelijk en prettig leefklimaat en de risico's van natuurbrand bij elkaar komen. Bij een intensievere vermenging van woonbebouwing en natuurgebieden zal dit risico toe kunnen nemen. Daarbij zal ook klimaatverandering van grote invloed zijn op deze hoofdlijn en uitdagingen met zich meebrengen om "toekomstige klimaateffecten goed te kunnen mitigeren".	Wij onderschrijven de zienswijze van de veiligheidsregio's en nemen deze aandachtspunten mee in de uitvoering van de Omgevingsvisie. Om dit te borgen voegen wij in de Omgevingsvisie een passage toe waarin wordt aangegeven dat bij het realiseren van een robuust natuurlijk raamwerk en groene rand de risico's voor de fysieke leefomgeving vroegtijdig worden onderzocht. <i>"Bij ontwikkelingen nabij het natuurlijk raamwerk worden in een vroegtijdig stadium de risico's voor (sociale) veiligheid, brandveiligheid en gezondheid onderzocht."</i>	De passage is toegevoegd aan 5.3 (Robuust natuurlijk raamwerk)
	7f De indiener wijst de gemeente erop dat bij de ambities m.b.t. een sterke en beleefbare economie de randvoorwaarden voor een veilige en gezonde fysieke leefomgeving van groot belang zijn. Nieuwe activiteiten rond de verschillende transities brengen namelijk ook nieuwe uitdagingen en potentiële risico's met zich mee.	Wij onderschrijven de zienswijze van de veiligheidsregio's en nemen deze mee in de uitvoering van de Omgevingsvisie. Om dit te borgen voegen wij in de Omgevingsvisie een passage toe waarin wordt aangegeven dat bij het realiseren van een beleefbare economie de risico's voor de fysieke leefomgeving vroegtijdig worden onderzocht. <i>"Bij ontwikkelingen rondom verschillende transities die bijdragen aan een sterke en beleefbare economie worden in een vroegtijdig stadium de risico's voor (sociale) veiligheid, brandveiligheid en gezondheid onderzocht."</i>	De passage is toegevoegd aan 5.4 (Sterke en beleefbare economie)
	7g De indiener wijst de gemeente erop dat bij het inzetten op duurzame ontwikkelingen zoals een circulaire economie, energietransitie en bij het inzetten op aardgasvrije woonwijken, er ook nieuwe veiligheidsrisico's ontstaan en bestaande veiligheidsrisico's toenemen.	Wij onderschrijven de zienswijze van de veiligheidsregio's en nemen deze aandachtspunten mee in de uitvoering van de Omgevingsvisie. Om dit te borgen voegen wij in de Omgevingsvisie een passage toe waarin wordt aangegeven dat bij het realiseren van duurzame ontwikkelingen de risico's voor de fysieke leefomgeving vroegtijdig worden onderzocht. <i>"Bij het realiseren van duurzame ontwikkelingen worden in een vroegtijdig stadium de risico's voor (sociale) veiligheid, brandveiligheid en gezondheid onderzocht."</i>	De passage is toegevoegd aan 5.5 (Duurzame ontwikkeling)

	7h De indiener wijst de gemeente erop dat bij veranderingen in de bereikbare basis een snelle en veilige bereikbaarheid voor de Nood- en Hulpdiensten geborgd moet blijven. Inbreiding, vergrijzing en transitie van kantoorgebouwen naar woningen zal een toenemende hulpvraag als gevolg hebben waarbij een snelle en veilige bereikbaarheid van groter belang wordt. Ook kan het afwaarderen van dreven grote negatieve effecten hebben op een snelle en veilige bereikbaarheid voor de Nood- en Hulpdiensten.	Wij onderschrijven de zienswijze van de veiligheidsregio's en nemen deze aandachtspunten mee in de uitvoering van de Omgevingsvisie. Om dit te borgen voegen wij in de Omgevingsvisie een passage toe waarin wordt aangegeven dat bij het realiseren van de bereikbare basis de risico's voor de fysieke leefomgeving vroegtijdig worden onderzocht. <i>“Bij het realiseren van de bereikbare basis worden in een vroegtijdig stadium de risico's voor (sociale) veiligheid, brandveiligheid en gezondheid onderzocht.”</i>	De passage is toegevoegd aan 5.6 (Bereikbare basis)
	7i De indiener verzoekt de gemeente om betrokken te blijven bij de verdere uitwerking in een ontwikkelstrategie, concrete maatregelen, projecten en programma's.	Wij waarderen de betrokkenheid van de indiener. De randvoorwaarden die u noemt, nemen wij mee in de Omgevingsvisie, bij de verdere uitwerking in de uitvoeringsagenda en bij het opstellen van concrete maatregelen, projecten en programma's. Wij bevestigen dat wij u graag betrokken houden bij de uitvoering van de ambities uit de Ontwerp Omgevingsvisie.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.

	7j De indiener vraagt om meer samenhang en uitwerking van het thema waterstof in de visie. Het advies is om een aparte paragraaf op te nemen over de waterstofbackbone en waterstoffabrieken, inclusief aandacht voor omgevingsveiligheid bij buisleidingen en de mogelijke toepassing van de Seveso-richtlijn. Nu is het onderwerp verspreid over verschillende paragrafen. Hierbij verwijst de indiener naar het rapport 'FLHY: Flevoland Hydrogen Valley' waarin tracés van buisleidingen en strategieën voor een waterstofeconomie zijn beschreven.	7j De gemeente Lelystad is voorstander van een aansluiting op de waterstofbackbone, maar daar zijn echter door de bevoegde gezagen (zoals het Rijk) nog geen besluiten over genomen. Het is daarom niet mogelijk om in de Omgevingsvisie een exacte route op te nemen. Wanneer dergelijke besluiten wel worden genomen zal er uiteraard gekeken worden naar omgevingsveiligheid.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.
	7k De indiener wijst de gemeente erop dat afhankelijk van het besluit in Den Haag over het gebruik van Lelystad Airport voor militaire doeleinden beoordeeld moet worden wat de impact is voor de Omgevingsvisie.	7k Op 19 december 2025 is door het demissionair kabinet het Nationaal Programma Ruimte voor Defensie vastgesteld, daarmee is Lelystad Airport definitief aangewezen als locatie voor het stationeren van de F35's. Voor de benodigde fysieke uitbreiding van de luchthaven voor militaire infrastructuur en de verlening van de baan is een ontwerp-voorkeursalternatief vastgesteld. Voor het vaststellen van dit ontwerp-voorkeursalternatief is aanvullend onderzoek uitgevoerd. Begin 2026 gaat het vervolgproces van start (inclusief het gebiedsproces door het ministerie van Defensie). De gemeente is aangehaakt bij dit proces. De exacte impact van de keuze van Defensie is daarmee nog niet exact inzichtelijk. Zodra de besluiten, voor het grondgebonden deel, definitief zijn, kunnen en zullen we beoordelen wat de effecten zijn op de Omgevingsvisie.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.

8. Rijkswaterstaat Midden-Nederland	8a De indiener vraagt aandacht voor knelpunten op de weg bij groeiambities van Lelystad. Bij de uitwerking van de Bereikbare Basis verzoekt de indiener om de effecten hiervan in beeld te brengen en in gesprek te gaan met Rijkswaterstaat.	8a Wij bedanken de indiener voor het toesturen van de aandachtspunten. Lelystad is door het Rijk aangewezen als groeilocatie voor grootschalige woningbouw. Hoewel bij de groei van de stad het STOMP-principe als leidend wordt gehanteerd, waarbij nadrukkelijk ingezet wordt op duurzame mobiliteit, betekent de grote groei van de stad ook dat de automobilititeit zal toenemen. Met de realisatie van de nieuwe rondweg die aansluit op aansluiting 9 zal de druk op aansluiting 10 in eerste instantie verlichten. In de loop van de tijd zal door de groei van de druk op aansluiting 10 weer toenemen. We zien het als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van Rijk, Provincie en gemeente om te onderzoeken hoe dit zich naar de toekomst zal ontwikkelen en welke maatregelen daar mogelijk voor nodig zijn. We gaan graag in op de uitnodiging van de indiener om in gesprek te gaan over de impact van de groei van Lelystad op de netwerken.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.
	8b De indiener wijst de gemeente op de mogelijke impact van lange termijn ontwikkelingen (o.a. Waterfront, Zuiderhage en het opwekken van groene stroom in het buitengebied) op de netwerken van Rijkswaterstaat en verzoekt vroegtijdig met Rijkswaterstaat in gesprek te gaan.	8b Zie reactie 8a	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.
	8c De indiener wijst de gemeente op de onduidelijkheid over de planning van de verbreding van de A6 tussen Almere en Lelystad.	8c Minister Harbers van Infrastructuur en Waterstaat heeft in juni 2023 besloten om een aantal wegen- en vaarwegenprojecten te pauzeren. Ook het project A6: verbreding Almere Oostvaarders - Lelystad. De gemeente is zich hier bewust van. De gemeente blijft de ontwikkelingen nauwlettend volgen en brengt de belangen van Lelystad actief onder de aandacht.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.

9. Indiener A	9a De indiener waardeert de historische studie voorafgaand aan de planvorming, maar mist stedenbouwkundige vormgevings-uitgangspunten. De kwaliteit van de gebouwde omgeving in detail en de globale visie zou uitgebreider aan bod kunnen komen. Daarnaast merkt de indiener op dat er te veel afgeweken wordt van eerdere visies.	9a We waarderen de ingezonden zienswijze van de indiener. In de uitvoering zal de kwaliteit van de gebouwde omgeving en de ambities verder uitgewerkt worden. De Omgevingsvisie is hier te globaal voor. Wat betreft het afwijken van eerdere visies, hebben we de taak om nieuwe ontwikkelingen goed in te passen in de Omgevingsvisie. Hierbij moeten wij omgaan met schaarser wordende ruimte en daarin ontwikkelingen zorgvuldig invoegen. Hierdoor kan het zo zijn dat we moeten afwijken van eerdere visies.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.
	9b De indiener vraagt aandacht voor de financiële haalbaarheid van de ambities in de Omgevingsvisie. Daarnaast worden de ICL gelden te weinig benoemd en de gerelateerde noodzaak om te groeien tot 120.000 inwoners. De indiener pleit voor verantwoorde financiële plannen (zoals de kustontwikkeling) om te voorkomen dat opnieuw te hoge (beheer)kosten worden gemaakt.	9b Wij zijn het ermee eens dat de afhankelijkheid van Lelystad aan ICL gelden een belangrijk thema is voor de stad. Verder wordt in de uitvoering van de genoemde ontwikkelingen aandacht besteed aan de financiële haalbaarheid. Wij voegen een passage toe aan 2.1 Het verhaal van Lelystad over de afhankelijkheid van Lelystad aan ICL gelden. <i>“Daarnaast is Lelystad afhankelijk van ICL gelden vanuit het Rijk vanwege de te ruime opzet van de stad voor het aantal inwoners. Hierdoor zijn de beheerskosten van de openbare ruimte onevenredig hoog. Lelystad moet en wil hiervan af.”</i>	De passage is toegevoegd aan 2.1 Het verhaal van Lelystad.

	9c De indiener verzoekt de gemeente om meer aandacht te besteden aan de externe verbindingen, over de weg en per openbaar vervoer. De indiener pleit daarnaast voor een tweede verbinding in de richting van Amsterdam (De IJmeer verbinding).	9c Er is in de Ontwerp-Omgevingsvisie zeker aandacht voor externe verbindingen. Ten eerste, is in de tekst opgenomen dat de stad beter moet worden verbonden met de regio, wat vraagt om investeringen in spoor, stations en het wegennet. Ten tweede, wil Lelystad het hoofdwegennet uitbreiden ten behoeve van het ontvlechten van lokale en regionale verkeersstromen. Ten derde, wordt op regionale schaal ingezet op en ruimte gereserveerd voor betere verbindingen naar Noord-Holland, Amsterdam (OV-SAAL) en Utrecht en op lange termijn op de ontwikkeling van de Lelylijn en Stichtselijn. Tot slot, stelt de Ontwerp-Omgevingsvisie dat de verbreding van de A6 tussen Almere en Lelystad noodzakelijk is voor het realiseren van de groeiambities van de stad. Op de lange termijn zal de aanleg van een verkorte verbinding Houtribweg – Markerwaarddijk door de Baai van Van Eesteren perspectief bieden op betere geleiding van het regionale verkeer en het ‘ontlasten’ van de bestaande stad. De door u bepleitte IJmeerverbinding als tweede verbinding met Amsterdam lijkt een gepasseerd station te zijn. Deze verbinding is onderzocht in het kader van de studie naar een OV IJmeerlijnverbinding. Hieruit bleek dat aanleg van deze wegverbinding tot grote problemen zou leiden aan Amsterdamse zijde.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.
	9d De indiener verzoekt de gemeente om het kaartbeeld van het concept plan aan te passen aan de voorliggende ideeën voor de uitbreiding nabij Meerdijkhaven en het realiseren van een boulevard voor de Saerдам. (Niet het inmiddels verlaten plan van bureau Meccano zomaar overnemen).	9d Er ligt nu een voorlopig stedenbouwkundige visie voor het Waterfront. Deze wordt in samenwerking met Waterschap, Provincie en Rijkswaterstaat verder uitgewerkt en klaargemaakt voor een ontwikkeling die aansluit op de bestaande stad en de samenhang van Lelystad versterkt. We nemen uw aandachtspunt mee in de uitvoering.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.

	9e De indiener is van mening dat het streven naar een sterke economie niet wordt bereikt met het binnenhalen van distributiecentra en aanverwante bedrijvigheid. De overwegend buitenlandse arbeidskrachten die hier werken wonen in aparte woonclusters en dragen niet bij aan de versterking van de economie. Ook vindt de indiener dat de ‘verdozing’ van bedrijfsterreinen tegengehouden moet worden.	9e De periode van het binnenhalen van groothandelsbedrijven en distributiecentra is voorbij. De gemeente verlegt nu de focus op bedrijvigheid die zich richt op de verschillende transitie (o.a. energiereductie, CO2-reductie, elektrificatie, bio-based & circulaire activiteiten).	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.
--	---	---	---

10. Provincie Flevoland	De indiener waardeert de koers die de gemeente uitzet en ziet aanknopingspunten voor gezamenlijke versterking van de ruimtelijke kwaliteit in de provincie. De visie die de gemeente schetst sluit goed aan bij provinciale ambities en vormt een solide basis om samen te werken aan een toekomstbestendige samenleving. De indiener onderschrijft het belang van samenwerking en zet deze graag met de gemeente voort. In regionaal verband vindt zowel bestuurlijke als ambtelijke afstemming plaats tussen de provincie en de gemeenten over de onderlinge samenhang en complementariteit van de verschillende visies.	Wij waarderen de positieve zienswijze van de indiener en de erkenning van de koers van de gemeente. Wij onderschrijven het belang van integrale samenwerking en zetten deze graag voort binnen regionale verbanden en werken graag mee aan de onderlinge samenhang van de visies.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.
11. Waterschap Zuiderzeeland	11a De indiener verzoekt de gemeente om verder vooruit te kijken dan 2050 en hierbij KNMI-klimaatscenario's te betrekken om robuuste keuzes te maken voor de leefbaarheid van de stad.	11a In de Omgevingsvisie houden wij rekening met weersextremen. In een Omgevingsprogramma Klimaat kijken we naar de klimaatscenario's op de langere termijn (na 2050) om keuzes te maken voor de leefbaarheid van de stad.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.

	11b De indiener is van mening dat water- en bodemsystemen meer leidend moeten zijn bij ruimtelijke keuzes. De indiener ziet veel elementen terug in de visie van de gemeente gericht op goed functionerende water- en bodemsystemen. De indiener geeft vijf belangrijke ontwerpprincipes mee die van belang zijn voor water- en bodemsystemen.	11c Wij zien water- en bodemsystemen als belangrijk richtsnoer voor de verdere ontwikkeling van Lelystad en nemen de vijf ontwerpprincipes mee in de uitvoering van de Omgevingsvisie.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.
	11c De indiener vraagt vroegtijdig betrokken te worden bij ruimtelijke planvorming om de kennis en synergie te benutten en knelpunten in een later stadium te voorkomen. De indiener adviseert om deze samenwerking standaard te verankeren in uw beleids- en ontwikkelproces.	11c Wij onderschrijven het belang van vroegtijdige samenwerking om kennis en synergie optimaal te benutten en knelpunten te voorkomen. Wij nemen uw advies mee bij het verder concretiseren van deze werkwijze in de uitvoeringsagenda.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.
	11d De indiener denkt graag mee over waterveiligheid. Met name verzoekt de indiener de gemeente om een nauwe samenwerking te houden als het gaat om de ontwikkeling van Waterfront.	11d Wij waarderen de bereidheid van de indiener om mee te denken over de invulling van onze ruimtelijke ambities op het gebied van waterveiligheid. Wij onderschrijven de noodzaak van een nauwe samenwerking en blijven hierover graag in gesprek. M.b.t. het Waterfront en de kustbeleving zien wij net als het waterschap de kans om de stad te laten groeien van stad achter de dijk naar stad aan het water met een unieke skyline aan het Markermeer. Wij hebben onlangs met het Rijk, de Provincie en het Waterschap een overeenstemming bereikt over de ontwikkeling van het Waterfront en afspraken vastgelegd waarbinnen deze ontwikkeling plaats moet vinden.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.

	11e De indiener wijst de gemeente erop dat compact bouwen en inbreiden om aanvullende inrichtingsmaatregelen vraagt om het watersysteem goed functionerend te houden. Met name op het gebied van waterberging vereist compact bouwen een goede integratie van waterbeheer in de plannen. De indiener verzoekt de gemeente dit punt expliciet te verwerken en tijdig in overleg te gaan met Waterschap bij de uitvoering.	11e Het bouwen van woningen en verhardten van de ondergrond, en dus ook compact bouwen en inbreiden, vraagt aanvullende maatregelen om het watersysteem op orde te houden en/of te verbeteren. Bij ontwikkelingen gaan we hierover graag met de indiener in gesprek om tot een goede integratie van waterbeheer te komen in de plannen. Verder benadrukken we in het hoofddoel van de Omgevingsvisie de klimaatbestendigheid: 4.2 Hoofddoel Omgevingsvisie: versterken van de bestaande stad en evenwichtige, kwalitatieve en <i>klimaatbestendige</i> groei.	We benadrukken in het hoofddoel van de Omgevingsvisie de klimaatbestendigheid (4.2).
	11f De indiener verzoekt de gemeente om natuur en groenblauwe structuren niet alleen als beleving te zien, maar als fundament voor klimaatbestendigheid en dit ook te benoemen in de Omgevingsvisie.	11f Wij onderschrijven de zienswijze van de indiener en zien natuur en groenblauwe structuren, naast beleving voor de mens, als onmisbaar voor de klimaatbestendigheid van Lelystad. In paragraaf 5.3 Robuust natuurlijk raamwerk benadrukken we daarom ook: “Het groen en water vormen de basis voor een klimaatbestendige en gezonde stad”. In paragraaf 7.3.6 Klimaatadaptatie wordt beschreven dat groene en waterrijke gebieden worden ingezet voor klimaatbestendigheid. Om dit extra te benadrukken voegen we ‘klimaatadaptatie’ aan doelen van een groene leefomgeving (6.3.1.).	Toevoegen ‘klimaatadaptatie’ aan doelen van een groene leefomgeving.
	11g De indiener gaat graag in gesprek met de gemeente over locaties waar groenblauwe dooradering het meest effect heeft op waterkwaliteit en ecologie en hoe we lokale maatregelen verbinden met een bredere aanpak voor de versterking van het natuurnetwerk in Flevoland en daarbuiten.	11g Wij waarderen uw aanbod om mee te denken over de locaties waar groenblauwe dooradering het meest effect heeft op waterkwaliteit en ecologie. Wij onderschrijven het belang van het verbinden van lokale maatregelen met een bredere aanpak voor versterking van het bredere natuurnetwerk. Wij nemen uw uitnodiging mee bij het opstellen van deze vervolgstappen.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.

	11h De indiener ziet graag meer aandacht voor het belang van gezond en voldoende water in de Omgevingsvisie.	11h Wij benoemen het belang van voldoende en gezond water onder andere in paragraaf 7.3.5 Drinkwater. Hier benoemen wij dat drinkwater een eerste levensbehoefte is en een randvoorwaarde voor gezondheid, leefbaarheid en economische ontwikkeling. Wij zijn er bewust van dat met de groei van de stad, de vraag naar drinkwater zal toe nemen. Lelystad vindt het belangrijk dat er in de toekomst voldoende en schoon drinkwater is voor iedereen in Lelystad. Ook in paragraaf 7.3.4 Water en Watersystemen wordt het belang van een goede waterkwaliteit voor mens en natuur benadrukt en maatregelen opgesteld om dit te verbeteren en te borgen. Wij nemen de zienswijze mee in de uitvoering van de Omgevingsvisie.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.
	11i De indiener vraagt de gemeente om terughoudend te zijn met nieuwe grote watervragers en in de tekst expliciet aandacht te besteden aan de wijze waarop hiermee wordt omgegaan.	11i Wij vinden dit een belangrijk onderwerp en de zienswijze heeft onze aandacht. Echter, voor grote onttrekkingen is de Provincie het bevoegd gezag, niet de gemeente. Daarnaast is onduidelijk welke type watervragers het waterschap verstaat onder grote watervragers. Het is daarom niet mogelijk om hier expliciet aandacht aan te besteden. Wanneer duidelijk is wat een grote watervrager is, zal bij een dergelijke aanvraag de watervraag worden meegewogen in de planologisch maatschappelijke afweging over die aanvraag.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.
	11j De indiener benadrukt het belang van de samenwerking tussen initiatiefnemers rondom duurzaamheid en gaat graag in samenwerking op zoek om lokale duurzaamheidsinitiatieven te verbinden aan die van het waterschap.	11j Wij onderschrijven het belang van de samenwerking rondom duurzaamheid en wij gaan graag in gesprek over hoe we lokale duurzaamheidsinitiatieven kunnen verbinden aan die van het waterschap.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.
	11k De indiener verzoekt de gemeente om de bodem te erkennen als aardkundig erfgoed en dit toe te voegen.	11k Wij onderschrijven het belang van aardkundig erfgoed. Daartoe stemt de raad op 27 januari over de vaststelling van het Erfgoed- en archeologiebeleid 2025-2030. Ook zal het nieuwe Erfgoed- en archeologiebeleid onder worden gebracht in een Omgevingsprogramma waarin aardkundig erfgoed meegenomen wordt.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.

12. Stichting Natuurvisie Lelystad Noord Oost	12a De indiener verzoekt de gemeente om meer aandacht te geven aan de impact van klimaatverandering op de ruimtelijke ontwikkeling, in de bestaande stad en bij het verdichten hiervan. Deze verdichting mag volgens de indiener niet ten koste gaan van groen en/of natuur.	12a Klimatologische veranderingen worden in de uitwerking meegenomen en voldoen minimaal aan regionale en landelijke wetgeving. Wij kiezen expliciet voor de compacte stad om groengebieden te beschermen. Daarnaast moeten we verdichten om los te komen van ICL gelden door onderhoudskosten van groen en grijs te verminderen. Ook willen we bijdragen aan de oplossing van de landelijk en stedelijke woningcrisis, denk aan jongeren en ouderenhuisvesting. Hier is meer differentiatie van de woningvoorraad nodig. Er moeten dus keuzes gemaakt worden. Hierbij geldt wel dat verdichting niet ten koste mag gaan van de kwaliteit van de groen en natuur. Lelystad wil de balans tussen verdichten, klimaatadaptatie en natuur bewaken. Voor hoogbouw zoekt de gemeente naar gerichte plekken waar dit stedelijk milieu passend is, zoals het stadshart.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.
	12b De indiener stelt dat de groei van de stad moet worden gedreven door inzet op hoogwaardige werkgelegenheid, niet op de groei van het aantal inwoners. Hoogwaardige werkgelegenheid, niet door distributiecentra binnen te halen, is nodig om de groeiende forensenstroom de stad uit te stoppen.	12b De gemeente streeft naar hoogwaardigere werkgelegenheid voor de inwoners van Lelystad. De periode van het binnenhalen van groothandelsbedrijven en distributiecentra is gestopt. De gemeente verlegt de focus op die soorten bedrijvigheid die zich richten op de verschillende transitie (oa energiereductie, CO2-reductie, elektrificatie, bio based & circulaire activiteiten). Daarnaast is het Stadshart in principe de beste plek voor kantoren en kleine ondernemers die baat hebben bij een dynamisch vestigingsklimaat.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.
	12c De indiener verzoekt de gemeente om ontwikkelingen in de groene stadsrand onmogelijk te maken door middel van een heldere visie en harde uitgangspunten en afspraken in het Omgevingsplan.	12c Wij bouwen een samenleving waarvan de natuur een belangrijk onderdeel is. Hierbij zetten we in op het verbeteren van de kwaliteit van de natuur, terwijl we de stad ontwikkelen. We kiezen ervoor om de stadsbossen robuuster en toekomstbestendiger te maken en zetten in op kwaliteitsverbetering voor mens en dier door zonering. Bij het eventueel inpassen van ontwikkelingen in de groene stadsrand doen we dat met zorg en zonder de kwaliteit van de natuur schaden. Daarnaast moeten ontwikkelingen rekening houden met de ecologische verbindingen en deze versterken waar nodig door de ontbrekende schakels in het netwerk te realiseren. In de uitvoering van de Omgevingsvisie wordt dit aandachtspunt meegenomen om de kwaliteit van de natuur in de groene stadsrand te behouden en versterken.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.

	12d De indiener verzoekt de gemeente om afwijken van de Omgevingsvisie voor enkel en alleen economisch gewin niet te faciliteren. Afwijking van vastgesteld beleid mag volgens de indiener enkel als er een breed gedragen participatietraject aan vooraf is gegaan, waarin alle belangen zijn meegewogen.	12d Wij waarderen uw betrokkenheid en het belang dat u hecht aan zorgvuldig beleid en participatie. Wij onderschrijven het uitgangspunt dat door de indiener is ingebracht. De Omgevingsvisie is bedoeld als richtinggevend beleid en biedt ruimte voor flexibiliteit. Wel blijven de uitgangspunten in de visie leidend en is economisch gewin dus op zichzelf nooit een reden om af te wijken.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.
	12e De indiener vindt de visie te vaag is, waardoor de evenwichtige ontwikkeling van Lelystad onduidelijk blijft.	12e Een omgevingsvisie is een visie op stadsniveau, waarbij niet alles tot op projectniveau is uitgewerkt. Tegelijkertijd worden er wel duidelijke keuzes gemaakt zoals de keuze voor een compacte stad (groei binnen de bestaande stad, niet over de A6), het beschermen van bestaande verbindingen binnen de groen-blauwe hoofdstructuur, het revitaliseren van werkgebieden en meenemen als geïntegreerd onderdeel van de stad, met aandacht voor o.a. klimaatadaptatie en natuurinclusiviteit, het stadsbreed toepassen van het STOMP-principe en het aardgasvrij maken van wijken, bedrijven en voorzieningen. In de uitvoering worden keuzes op kleinere schaal gemaakt in lijn met de ambities en keuzes die gemaakt zijn in de Omgevingsvisie.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.

	12f De indiener is verheugd met de belofte van de gemeente om de ambities zoals beschreven in de Omgevingsvisie juridisch te verankeren. De indiener zal de gemeente hierop controleren en indien nodig aanspreken. De indiener uit zorgen dat uitingen over het faciliteren van ontwikkelingen in de groene stadsrand deze beloftes ondermijnen.	12f Wij erkennen uw zorg en benadrukken dat eventuele ontwikkelingen op termijn in de groene stadsrand in lijn plaatsvinden met andere ambities voor de stad en dienen deze altijd rekening te houden met ecologische verbindingen. Wij kiezen voor het versterken van de bestaande stad. De stad ontwikkelt zich in eerste instantie dus in de bestaande stad, het stadshart, Zuiderhage en de Kust. De volgordelijkheid van deze ontwikkelingen moeten we goed uitzoeken en afstemmen met de diverse ontwikkelingen en ambities voor de stad. Kwaliteitsverbetering van groen en natuur in de stad en de groene stadsrand is blijft een leidend principe in onze ruimtelijke keuzes zoals omschreven in paragraaf 5.3 Robuust natuurlijk raamwerk. We onderschrijven het belang van de stadsbossen in het Robuust Natuurlijk raamwerk. Dit raamwerk vraagt echter nog aandacht omdat er onder andere sprake is van ontbrekende verbindingen of verbindingen die momenteel onvoldoende functioneren. We streven ernaar om eventuele ontwikkelingen in relatie tot dit natuurlijk raamwerk te zien en zetten in op natuurinclusief en klimaatadaptief ontwerpen en ontwikkelen. Hiermee beogen we het netwerk te versterken voor mens, plant en dier. Daarnaast zal de gemeente zich altijd moeten houden aan de omgevingswet en is zij verplicht om beschermde natuurwaarden in acht te nemen, dan wel te compenseren als hier sprake van is.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.
--	---	--	---

	12g De indiener is blij te lezen dat ontwikkelingen in de juiste volgorde uitgevoerd worden om concurrentie van ontwikkelingen te voorkomen. De indiener merkt wel op dat dit in de praktijk ook anders gaat. De werkwijze lijkt niet op een bewust uitgezette koers, maar de volgorde en het tempo lijkt volledig te worden overgelaten aan de markt. De indiener roept de gemeente op om de regie terug te nemen en houden. Regie op de volgorde van uitvoering bij de markt lijkt te liggen en niet bij de gemeente.	12g Doordat de gemeente vaak geen eigenaar is van bouwgrond, zijn onze sturingsmogelijkheden geregeld gelimiteerd. In de Ontwikkelstrategie die volgt op de Omgevingsvisie willen we voor de grote ontwikkelingen zoals Zuiderhage, Waterfront en Stadshart, nadrukkelijk wel het roer in handen nemen. Met name over de volgorde en het tempo van deze ontwikkelingen.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.
	12h De indiener benadrukt dat hoogbouw alleen plaatsvindt waar dit stedenbouwkundig verantwoord is. Groengebieden en de groene stadsrand moeten worden uitgesloten van bebouwing en al helemaal van hoogbouw om aantasting van natuurwaarden te voorkomen.	12h Zoals beschreven in de Ontwerp Omgevingsvisie (5.2.4. Kwalitatieve binnenstedelijke verdichting) wordt op gerichte plekken gezocht naar woonmilieus die stedelijk of zelfs hoog-stedelijk zijn. De gemeente zoekt soms naar meer levendigheid en genoeg mensen om voorzieningen overeind te houden. Maar ook omdat we andere gebieden, bijvoorbeeld groengebieden, willen beschermen tegen verdere verstening. Wij kiezen dus expliciet voor de compacte stad in combinatie met hogere bebouwing om groengebieden te beschermen. Voor hoogbouw zoekt de gemeente naar gerichte plekken waar dit stedelijk milieu passend is, zoals het stadshart.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.

	12i De indiener stelt dat natuur niet alleen beleefbaar en voor economisch gewin moet zijn maar ook intrinsiek gewaardeerd moet worden en met rust gelaten worden. Zeker in een tijd van grote klimaatveranderingen moet de natuur op 1 gezet worden. De indiener merkt op dat de groei van de stad de versterking van de natuur belemmert, niet andersom zoals wordt beweerd in de Omgevingsvisie.	12i We onderschrijven dat de natuur niet alleen beleefbaar en voor economisch gewin dient te zijn en ook intrinsiek van waarde is. De gemeente hanteert bewust een breder begrip als het gaat om natuur. Het gaat hierbij om de verschillende ecosysteemdiensten die zij levert. Zij heeft intrinsieke waarde, instrumentele waarde, relationele waarde en economische waarde. Hiermee benadrukken we het belang dat natuur aan veel doelen bijdraagt. Waaronder biodiversiteitsdoelen, gezondheidsdoelen, klimaatdoelen etc. Uiteraard gaan we zorgvuldig om met de bestaande natuurwaarde en kiezen daarom voor zonering ipv dat alles overal kan. Ook zetten we in op de natuurinclusief en klimaatadaptieve ontwikkeling van de stad. Groen groeit dus altijd mee, waarbij het niet altijd gaat om de kwantiteit, maar om de kwaliteit van het groen (voor mens, plant en dier). We zijn het daarom ook niet eens met de stellingname dat er binnenstedelijk geen sprake kan zijn van natuur. Hierop aanvullend zien we de stadsbossen als belangrijk onderdeel van het natuurlijk raamwerk. Dit raamwerk verbindt binnenstedelijke natuur met de randen en het buitengebied zodat er een robuust veerkrachting systeem ontstaat. Daarnaast zal de gemeente zich altijd moeten houden aan de omgevingswet en is zij verplicht om beschermde natuurwaarden in acht te nemen, dan wel te compenseren indien hier sprake van is. We kijken dus naar manieren om de natuur beleefbaar te maken terwijl we de kwaliteit van de natuur behouden en zelfs verhogen. Wij begrijpen uw zorg dat stedelijke groei druk kan zetten op natuur. Om dit te voorkomen kiezen we dan ook voor kwalitatieve verdichting van de stad om groengebieden te beschermen tegen verstening. We kiezen dus expliciet voor de compacte stad om groengebieden te beschermen. Daarnaast kiezen wij nadrukkelijk voor een kwalitatieve verbetering van de natuur en niet slechts voor meer (lagere kwaliteit) groen.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.
--	---	--	---

	12j De indiener is van mening dat de natuur het altijd verdient om beschermd te worden niet alleen op “plekken in Lelystad”. De indiener is niet van mening dat bepaalde groengebieden beleefbaarder gemaakt moeten worden voor de mens, omdat de mens al alle ruimte inneemt en de natuur er niet beter van wordt.	12j Wij zijn het eens met de indiener dat natuur een intrinsieke waarde heeft en daarom beschermd moet worden, maar wij zien ook in dat de natuur een relationele, recreatieve en instrumentele waarde heeft. Inwoners kunnen ontspannen in de natuur, bewegen, spelen en recreëren. We gaan voor een stad waar mensen zich thuis voelen en waar ruimte is voor ontmoeting en beweging, daar hoort ook ontmoeten en bewegen in de natuur bij. Lelystad hanteert de strategie om recreatiezonering toe te passen en hiermee rustgebieden te creëren. Ook benaderen we de intensiteit van recreatief gebruik van de groengebieden binnen de stad (zoals de parken) en de groengebieden buiten de stad (zoals de stadsbossen en andere natuurgebieden) op een andere manier. Verder, ontwikkelingen in de groene stadsrand worden integraal ontworpen met natuur en landschap. Verder houdt Lelystad zich aan hetgeen wettelijk is geregeld met betrekking tot beschermde natuur en instandhoudingsdoelen. Omdat Lelystad ervoor kiest om verder te gaan dan wat wettelijk wordt voorgeschreven hebben wij een landschapsecologische systeemanalyse uitgevoerd en werken we met een Basiskwaliteit Natuur dat ook op niet-beschermde natuurgebieden wordt toegepast. Het natuurlijk raamwerk is hierop gebaseerd. Dit raamwerk is opgebouwd uit bestaande groenblauwe structuren, maar kent ook een aantal knelpunten in de zin van ontbrekende schakels of benodigde verbetering van de kwaliteit. Een nadere uitwerking loopt via de daarvoor bedoelde omgevingsprogramma's, waaronder Agenda Natuur 2030.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.
--	---	---	---

	12k De indiener stelt dat het toestaan van nieuwe ontwikkelingen in de groene stadsrand de kwaliteit van de natuur ernstig bedreigd. In de vorige Omgevingsvisie (vastgesteld in 2021) werd verstedelijking in de groene stadsrand nog uitgesloten. De indiener vindt daarom dat kwaliteitsverbetering van de groene stadsrand inhoudt dat je ontwikkelingen die nadelige impact hebben op natuurwaarden en biologische landbouwgrond stellig en beslist afwijst.	12k Wij vinden het belangrijk om ontwikkelingen in de Groene Rand zeer zorgvuldig in het gebied in te passen. De ontwikkelingen moeten in samenhang en als geheel worden benaderd om versnippering van het gebied te voorkomen. Daarnaast moeten ontwikkelingen rekening houden met de ecologische verbindingen die daar lopen en deze versterken waar nodig door de ontbrekende schakels in het netwerk te realiseren. Wij kiezen voor het versterken van de bestaande stad. De stad ontwikkelt zich in eerste instantie dus in de bestaande stad, het stadshart, Zuiderhage en de Kust. We sluiten hierbij ontwikkelingen in de stadsrand op termijn niet uit, maar passen deze ontwikkeling wel zorgvuldig in om de kwaliteit van de natuur in de stadsrand te versterken.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.
	12l De indiener is van mening dat het polderlandschap open moet blijven, zonder ruimte voor toekomstige ontwikkelingen en natuurwaarden moeten worden behouden. De indiener vindt dat gebieden die nu open zijn, in de toekomst open moeten blijven. Vrijkomende landbouwgrond in de groene stadsrand kan beter benut worden voor een stadsboerderij.	12l Wij vinden ook dat het open polderlandschap van waarde is. Daarnaast zijn er ook veel nationale opgaven die een plek zoeken in het buitengebied, denk bijvoorbeeld aan de energietransitie, we hebben hierbij aandacht voor de kwaliteiten van het landschap (zoals openheid) maar zullen de nationale opgaven ook ingepast moeten worden in het buitengebied.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.

	12m De indiener vindt dat de natuur de grote verliezer is van de keuze van de gemeente om voor een robuust natuurlijk raamwerk te gaan. Stedelijke ontwikkeling wordt nergens in de natuur van de groene stadsrand uitgesloten. De Omgevingsvisie biedt vele mogelijkheden voor afwijken van beleid zonder daar verantwoordelijkheid voor te hoeven nemen. De indiener verzoekt de gemeente om echte keuzes te maken die houdbaar zijn voor een langere periode.	12m De Omgevingsvisie voorziet in een evenwichtige ontwikkeling van Lelystad met voldoende ruimte voor natuurbehoud. Hierbij moeten echter keuzes gemaakt worden om met schaarse ruimte om te gaan. Wij kiezen expliciet voor de compacte stad in combinatie met hogere bebouwing om groengebieden te beschermen. Tegelijkertijd verbeteren en versterken wij de kwaliteit van de groen-blauwe structuur en zetten wij in op een natuur inclusieve benadering waarin de natuur met de stad is vervlochten.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.
13. LTO Noord	13a De indiener waardeert de keuze voor binnenstedelijke woningbouw en het benadrukken van de waarde van het open polderlandschap.	13a Wij waarderen uw positieve zienswijze en de steun voor binnenstedelijke woningbouw en het behoud van het open polderlandschap. We gaan hier verder mee aan de slag in de uitvoering van de Omgevingsvisie.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.

	13b De indiener verzoekt de gemeente om landbouw als primaire functie in aangewezen agrarische kerngebieden te benoemen. De indiener stelt dat agrarische ondernemers onzekerheid ervaren door de voorgestelde gebiedszonering met functiemenging. Ondernemers hebben behoefte aan duidelijkheid waar landbouw leidend blijft en waar niet. De indiener verzoekt de gemeente om duidelijke agrarische kerngebieden aan te wijzen voor een duurzaam agrarisch toekomstperspectief.	13b Door middel van zonering van het buitengebied geven we duidelijkheid over functiemenging in het buitengebied (6.3.5 Open polderlandschap). Wel is de bestemming in het buitengebied landbouw en de hoofdfunctie is dus ook agrarisch.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.
--	---	---	---

	13c De indiener verzoekt de gemeente om te borgen dat de groen-blauwe dooradering geen generieke claim vormt op agrarische grond en dat agrarische productieruimte behouden blijft. De indiener verzoekt de gemeente om agrariërs vroegtijdig te betrekken bij het ontwerp van ecologische verbindingen.	13c Het stedelijk ecosysteem en de groene structuren in de stad staan niet op zichzelf. Omdat het onderdeel uitmaakt van een veel groter systeem moet Lelystad buiten het stedelijk gebied kijken. Het programma van Groen Dromen naar Groen doen (Agenda Natuur) werkt daarom aan het tot stand brengen van ecologische verbindingen tussen leefgebieden en het stedelijk gebied. De ambitie is om buiten stedelijke knelpunten op te lossen en overgangszones te realiseren en te verbeteren. Daarnaast willen we bestaande en potentiële ecologische verbindingen robuuster maken. Dit vraagt om een zorgvuldige afweging: in het buitengebied is ook ruimte nodig voor de energietransitie en de agrarische bedrijven. Daarom kijken we nadrukkelijk naar plekken waar groen-blauwe structuren daadwerkelijk versterkt kunnen worden niet willekeurig worden aangelegd, zodat de inspanningen echt bijdragen aan het functioneren van het grotere ecosysteem én passen binnen de bredere ruimtelijke en maatschappelijke ontwikkelingen. De groen-blauwe structuren overstijgen Lelystad. Dit betekent dat we ook afhankelijk zijn van medeoverheden en andere partijen, zoals de agrariërs in Flevoland. In provinciaal verband is gewerkt aan het ambitie document landelijk gebied. In het vervolg wordt aankomend jaar integraal gekeken naar een gezamenlijke uitvoeringsagenda, vanuit de hoofddoelstellingen ‘toekomstbestendige landbouw’ en ‘verstreken biodiversiteit’. Lelystad kijkt naar de mogelijkheden om passend bij de rol van de gemeente, bij te dragen en samen te werken.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.
--	--	--	---

	13d Sluit nieuwe kleinschalige niet-agrarische bedrijvigheid in agrarische kerngebieden uit. De indiener is van mening dat het bieden van ruimte aan nieuwe kleinschalige functies in het buitengebied leidt tot versnippering van het landschap en toenemende knelpunten voor de agrarische bedrijfsvoering. Het buitengebied is door de provincie aangewezen als agrarisch productiegebied en gemeentelijk beleid dient daarbij aan te sluiten. De indiener verzoekt de gemeente om vast te leggen dat nieuwe niet-agrarische kleinschalige bedrijven of recreatieve functies alleen worden toegestaan wanneer ze agrarische bedrijfsvoering niet belemmeren, geen versnippering veroorzaken en geen aanspraak maken op agrarische grond.	13d Wij staan met name agrarisch gerelateerde functies toe in het buitengebied. Echter zijn er ook andere opgaven zoals energietransitie die om ruimte vragen en noodzakelijk zijn. Voor kleinschalige bedrijvigheid geldt, in lijn met provinciaal beleid, dat er alleen ruimte voor kleinschalige bedrijvigheid in het buitengebied is wanneer dit de agrarische bedrijfsvoering niet belemmert en geen versnippering van het landschap veroorzaakt. De volgende passage wordt opgenomen in paragraaf 6.3.5 Open polderlandschap: <i>“In lijn met de provinciale beleidsregel ‘ontwikkelingen landelijk gebied Flevoland’ bieden we alleen ruimte voor kleinschalige bedrijvigheid in het buitengebied wanneer dit de agrarische bedrijfsvoering niet belemmert en geen versnippering van het landschap veroorzaakt.”</i>	De passage is toegevoegd aan 6.3.5 Open polderlandschap.
	13e De indiener verzoekt de gemeente om een helder en toetsbaar afwegingskader uit te werken voor gebiedszonering en de samenloop van opgaven.	13e Wij bedanken de indiener voor deze suggestie. Wij gaan onderzoeken hoe we dit kunnen toepassen in de uitvoering van de Omgevingsvisie.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.
	13f De indiener verzoekt de gemeente om water- en bodemsturing uitsluitend gebiedsgericht toe te passen, in samenwerking met de sector en het waterschap.	13f Wij houden rekening met water en bodem-sturende principes. Op deze manier heeft het de landbouw zo min mogelijk last van de gevolgen van die klimaatverandering (wateroverlast, droogte, hitte, bodemdaling en verzilting). We doen dit in samen met waterschap. Bij ontwikkelingen doorlopen we een passend participatietraject.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.

	13g De indiener verzoekt de gemeente om te zorgen dat de energietransitie niet leidt tot onnodig verlies van landbouwgrond en dat agrarische energie-initiatieven prioriteit krijgen. De indiener stelt voor om expliciet te benoemen wat de omgang is met vrijkomende agrarische erven, anders dan kleinschalige bedrijvigheid, aangezien dit nu nog onduidelijk is.	13g Wij zorgen er uiteraard voor dat er geen onnodig verlies van landbouwgrond plaatsvindt. Echter, zijn er ook veel nationale opgaven die een plek zoeken in het buitengebied, denk bijvoorbeeld aan de energietransitie. Wij hebben hierbij aandacht voor de kwaliteiten van het landschap en dit wordt zorgvuldig ingepast. Bij vrijkomende agrarische erven zijn omstandigheden erg verschillend per geval dus is het niet mogelijk om een algemene uitspraak te doen en de omgang expliciet te benoemen. Beleid is nu om functieverandering vanuit de agrarische sector te benaderen, en dus passend bij de bestemming.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.
14. NMF Flevoland	14a De indiener verzoekt de gemeente het convenant 'Toekomstbestendig Bouwen' als leidraad te beschouwen bij gebiedsontwikkelingen.	14a Gemeente Lelystad heeft het convenant 'Toekomstbestendig Bouwen' getekend. Daarnaast heeft de gemeente inspanningsverplichtingen binnen Metropool Regio Amsterdam en nemen wij de doelstellingen uit houtbouwpact over. Het streven is in eerste instantie 20% met de afspraak dat in 2027 bekeken wordt of deze ambitie op realistische gbronden verhoogd kan worden naar 30%. De ambitie is ook om klimaatneutraal te zijn in 2050 en natuurinclusief en duurzaam te ontwikkelen als de norm te hebben. De uitvoering hiervan zal terugkomen in een klimaatprogramma. Woningbouw wordt meer biobased en circulair. Het gebruik van hernieuwbare en biobased materialen wordt gestimuleerd. Een voorbeeld hiervan is het gebied Zuiderhage, waar de ambitie is 30% van de woningen te bouwen met minimaal 30% biobased materialen, zoals lokaal geteelde vezelgewassen. Daarnaast is een handboek natuurinclusief en klimaatadaptief werken opgesteld, waarin maatregelen staan om een gezonde leefomgeving te behouden en creëren voor Lelystadse gidssoorten en klimaatadaptatie te integreren in ontwerp, inrichting en beheer van gebouwen en openbare ruimte.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.

	14b De indiener verzoekt de gemeente om te kiezen voor stedelijke inbreiding en daar waar toch voor stedelijke uitbreiding wordt gekozen, dit niet buitendijks te doen.	14b Voor onze zoetwatervoorziening en waterveiligheid is het van belang dat de huidige zoetwatervoorraad en waterbergingscapaciteit van het IJsselmeergebied (incl. het Markermeer) niet te veel wordt verkleind. In reactie op de motie Grinwis/De Groot (Kamerstukken 36600-J, nr. 18) heeft het kabinet daarom aangegeven dat terughoudendheid met landaanwinning en buitendijks bouwen geboden is: bouw binnendijks wat binnendijks kan (Kamerstukken 27625, nr. 717). Tegelijkertijd zijn woningbouwinitiatieven langs de randen van de meren mogelijk, binnen de kaders van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). De gemeente Lelystad heeft daarin altijd een speciale positie gehad met hectares uitbreidingsruimte voor landaanwinning (Besluit kwaliteit leefomgeving, paragraaf 5.1.3.5). Vanwege reeds bestaande plannen en ontwikkelopgave is tussen de bewindspersonen van I&W en VRO overeengekomen en aangekondigd dat het Rijk bij wijze van uitzondering met de gemeente Lelystad maatwerk-afspraken zal maken (Kamerstukken 27625, nr. 654 en Kamerstukken 27625 nr. 693). Deze afspraken over landaanwinning ten behoeve van het project Waterfront Lelystad zijn onlangs door betreffende ministeries, provincie Flevoland, Waterschap Zuiderzeeland en de gemeente Lelystad gemaakt.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.
	14c De indiener verzoekt de gemeente om een donkertenorm te verankeren. Bij nieuwbouw vlakbij Natura 2000 en NNN zou een donkertenorm kunnen voorkomen dat er nog meer lichtvervuiling komt, wat zeer nadelige gevolgen heeft voor de biodiversiteit.	14c We passen openbare verlichting (OVL) om twee redenen toe. Het verbeteren van de verkeersveiligheid en het verbeteren van de sociale veiligheid. Het uitgangspunt wat steeds vaker voorkomt in Nederland is 'Wij verlichten niet tenzij' om de impact van lichtvervuiling op de natuur en biodiversiteit te verminderen. Ook in Lelystad passen we dit uitgangspunt toe. Openbare verlichting is namelijk niet in alle situaties de oplossing maar één van de mogelijke factoren om tot een oplossing te komen voor verkeersveiligheids- en sociale veiligheidsvraagstukken. De totale inrichting van de openbare ruimte is bepalend voor de effectiviteit van de verlichting. Het zorgen voor een veilige openbare ruimte is dus een teamsport en heeft een gezamenlijke inzet nodig van meerdere disciplines binnen de gemeente. We nemen uw zienswijze mee in de uitvoering.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.

	14d De indiener verzoekt de gemeente om bij ruimtelijke inrichting de 3-30-300 vuistregel als ecologische norm te hanteren en hier 3000 aan toe te voegen	14d In de omgevingsvisie hebben we als voorgenomen maatregel opgenomen om stadsbreed het 3-30-300 principe toe te passen. We focussen op kwaliteit en stellen dus 3-30-300 als ondergrens en versterken vanuit daar de kwaliteit van de natuur en biodiversiteit.	
	14e De indiener verzoekt de gemeente om voor andere economische kansen te kiezen dan het openen van Lelystad Airport.	14e Om antwoord te geven op de urgente woningbehoefte in de regio en bij te dragen aan de nationale woningbouwopgave wordt een sterke groei voorzien van Almere en Lelystad. Op termijn komen er ruim 100.000 woningen bij en wonen er in de Oostflank van de Metropoolregio Amsterdam straks een half miljoen mensen. Hier horen ook banen bij: banen voor iedereen, banen voor praktijkgeschoolden als ook voor theoretisch geschoolden. Een openstelling van Lelystad Airport voor grootverkeer draagt bij aan extra werkgelegenheid. Wat betreft de Lelystadse inzet op het aantrekken van bedrijvigheid en werkgelegenheid richten we ons ook de komende jaren op de transitiesectoren.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.
	14f De indiener verzoekt de gemeente om in te zetten op 'hoogwaardige' werkgelegenheid, goede gezondheidszorgvoorzieningen, onderwijs en een gevarieerd cultureel aanbod.	14f Vanuit Lelystad wordt niet meer ingezet op groothandel en distributie en dus ook niet meer op het uitgeven van XXL-kavels. Overigens delen we u opvatting over laagwaardige banen niet. We zien in de 'logistiek' dat er op dit moment flink wordt geïnvesteerd in automatisering en digitalisering. Dat betekent dat het type werkgelegenheid op deze vestigingen razendsnel aan het veranderen is (smartification). Lelystad zet in op het aan ons binden van kennisintensievere werkgelegenheid. Hiervoor richten we ons op de transitiesectoren en trachten we de komst van enkele centra voor innovatie te bewerkstelligen (via de Regio Deal Nieuw Land). Het type bedrijvigheid dat Lelystad in het verleden aan zich heeft weten te binden, sluit in hoge mate aan bij het profiel van de beroepsbevolking in en rond Lelystad. Het aan ons binden van hoogwaardigere werkgelegenheid is ook onze ambitie.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.
	14g De indiener verzoekt de gemeente om te sturen op schone grondstoffen en hergebruik van grondstoffen.	14g Als gemeente stimuleren we aan de vraag kant het gebruik van bio-based materialen en circulariteit. Verder voeren we het convenant 'Toekomstbestendig Bouwen' uit en passen we het hergebruik van grondstoffen en het gebruik van bio-based materialen zoveel mogelijk toe in de openbare ruimte. Verder wordt er gewerkt aan een circulair ambachtscentrum waardoor in de toekomst het hergebruik van grondstoffen verder gestimuleerd wordt.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.

	14h De indiener verzoekt de gemeente om het afval op de locatie van Afvalzorg nabij Natuurpark Lelystad niet verder te laten groeien in hoogte.	14h Zie reactie op zienswijze 15.	
	14i De indiener verzoekt de gemeente om toe te zien op het behalen van de normen van de Wereldgezondheidsorganisatie op fijnstof en ultrafijnstof.	14i Wij willen erop toezien dat de luchtkwaliteit zo goed mogelijk is. De normen van de Wereldgezondheidsorganisatie zijn voor fijnstof (PM10) een jaargemiddelde van 15 µg/m ³ en voor ultrafijnstof (PM2,5) een jaargemiddelde van 5 µg/m ³ . Dit zijn advieswaarden. Voor de woonkernen (los van bedrijventerreinen) wordt, op basis van de luchtkwaliteitskaarten van het RIVM (2023), de advieswaarde voor PM10 behaald. De advieswaarde PM2,5 wordt momenteel voor een groot deel van het gemeentelijk grondgebied inclusief de woonkernen niet behaald. Deze overschrijding blijft beperkt, met een waarde voor de woonkernen (los van bedrijventerreinen) voor PM2,5 van rond 7 – 7,5 µg/m ³ . De gemeente heeft nu geen beleid rondom luchtkwaliteit, dit is wel onze ambitie. Ook is dat nodig in het kader van de aanscherping van de landelijke luchtkwaliteitseisen per 2030 (dit is ook genoemd in de Omgevingsvisie). Met een beleid kan de luchtkwaliteitssituatie nader worden beoordeeld en wordt gekeken waar, of en hoe verbetering mogelijk is. Hierbij moet nader onderzoek worden gedaan en beleidskeuzes worden gemaakt. Gezien de doelen voor uitstoot van fijnstof en CO2 blijft Lelystad inzetten op verduurzaming van het verkeerssysteem.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.
	14j De indiener vraagt de gemeente om lokale energiegemeenschappen te stimuleren en de rol van lokale energiecoöperaties te versterken.	14j Verschillende onderdelen van de omgevingsvisie zullen nader worden uitgewerkt in een Omgevingsprogramma Klimaat. Hierin zullen ook lokale energiegemeenschappen en energiecoöperaties worden behandeld.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.
	14k De indiener vraagt de gemeente om voor een natuurinclusieve inpassing van nieuwe energie-opwek te zorgen (met name in het buitengebied).	14k De gemeente Lelystad is in beginsel voorstander zonneparken in buitengebied. Deze zullen landschappelijk ingepast dienen te worden met randbeplanting bestaande uit inheemse soorten. De status van een Natura 2000-gebied heeft niet tot gevolg dat geen enkele ontwikkeling mogelijk is. Dit is afhankelijk van de mate van impact van het initiatief op de instandhoudingsdoelen. We streven hier altijd naar een ecologische meerwaarde van een zonnepark.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.

	14l De indiener verzoekt de gemeente om het gebruik van bestrijdingsmiddelen in het landelijk gebied rond Lelystad te reguleren.	14l De regulering van bestrijdingsmiddelen is aan de Rijksoverheid, niet aan de gemeente. Wie zien hier geen rol voor onszelf in.	
	14m De indiener verzoekt de gemeente om de mobiliteitsvoetafdruk bij een toenemende groei van bewoners in Lelystad te verkleinen.	14m Lelystad is door het Rijk aangewezen als groeilocatie voor grootschalige woningbouw. Bij de groei van de stad wordt het STOMP principe als leidend gehanteerd, waarbij nadrukkelijk ingezet wordt op duurzame mobiliteit om de mobiliteitsvoetafdruk te verkleinen. We zetten in op een stad waarin iedereen op een efficiënte, (sociaal)veilige en duurzame manier kan reizen.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.
	14n De indiener verzoekt de gemeente om te zorgen voor een goed bereikbaar Lelystad voor de 'kwetsbaren' en voor bewoners die zich zonder auto willen verplaatsen.	14n We willen de toegankelijkheid en inclusiviteit van wandel- en fietsroutes verbeteren in Lelystad om te zorgen dat iedere bewoner hier gebruik van kan maken. Daarnaast houden we rekening met hittestress door op langzaam-verkeerroutes (fietsen en wandelen) 40% schaduw door bomen, gebouwen of structuren te realiseren. Bij aanleg en beheer van wandel- en fietspaden houden we rekening met de 7 factoren voor prettig wandelen en fietsen: een samenhangend, direct, aantrekkelijk, comfortabel, herkenbaar, vindbaar en veilig stelsel.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.
	14o De indiener verzoekt de gemeente om een toename in lichtvervuiling te voorkomen bij het aanleggen van nieuwe en uitbreiden van bestaande wandel- en fietspaden.	14o Zie reactie 14c.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.

15 Afvalzorg	De indiener concludeert dat het beleidsuitgangspunt in de ontwerp Omgevingsvisie dat “de gemeente geen fysieke of beleidsmatige ruimte voor de vestiging of uitbreiding van stortlocaties biedt, aangezien deze niet passen binnen het gewenste toekomstbeeld van duurzaam grondstoffengebruik en afvalminimalisatie” in strijd is met het Rijksbeleid zoals vastgelegd in het CMP en daarmee onrechtmatig is. De indiener verzoekt daarom de gemeente om de definitieve Omgevingsvisie aan te passen en overeenkomstig het CMP vast te stellen.	Het CMP ziet alleen op artikel 4.1 Ow en daarmee niet op Omgevingsvisies, van strijdigheid of onrechtmatigheid is dan ook geen sprake. We willen Lelystad niet openstellen voor gebiedsvreemde afvalstromen. In het op 22 juni 2021 vastgestelde Verstedelijkingstrategie MRA is ook een amendement aangenomen om afvalstromen van Amsterdam naar Lelystad te voorkomen. De indiener geeft aan dat de gestorte hoeveelheid per jaar gelijk blijft. Hierdoor, zo stelt de indiener is er voor de toekomst sprake van een goede landelijke spreiding en een goed aanbod van stortplaatsen en stortcapaciteit. Wij delen deze mening niet. Door sluiting van Nauerna neemt de druk op de Zeeasterweg onevenredig toe. Hierom is in het raadsakkoord opgenomen dat een uitbreiding van de afvalstort buiten de huidige vergunning niet wordt toegestaan. De uitbreiding van de stortplaats door Afvalzorg is een volgende bovenlokale ruimtevraag in de rij. We nemen onze verantwoordelijkheid voor regionale/landelijke opgaven, maar zoeken hierbij wel naar balans. De gemeente Lelystad kan niet alle bovenlokale opgaven oplossen, bovendien is er landelijk voldoende stortcapaciteit Wij willen ook een aantrekkelijke gemeente zijn voor haar (nieuwe) inwoners en ondernemers.	De zienswijze geeft geen aanleiding de Omgevingsvisie te wijzigen.
---------------------	---	---	---

4. Vervolg

Naar aanleiding van enkele zienswijzen zijn er wijzigingen aangebracht in de Omgevingsvisie. Deze wijzigingen en de plaats ervan in de Omgevingsvisie zijn in de tabel hieronder weergegeven.

Nr.	Aanpassing
7a	De kernwaarden van de veiligheidsregio's ten aanzien van de fysieke veiligheid worden toegevoegd. Veiligheid is als kopje onder 'Omgevingswet en Omgevingsvisie' toegevoegd. <i>Een veilige omgeving wordt bereikt door in een vroegtijdig stadium van de ontwikkeling aandacht te besteden aan de beoordeling van het beoogde veiligheidsniveau. Om een veilige leefomgeving te borgen in de Omgevingsvisie benadrukken we de kernwaarden van de veiligheidsregio's:</i> • <i>De veilige leefomgeving bepaalt mede de kwaliteit van de leefomgeving</i> • <i>Samenwerken aan een veilige leefomgeving</i> • <i>De fysieke leefomgeving wordt mede vormgegeven volgens de ontwerpprincipes voor een veilige leefomgeving</i> • <i>Voorkomen of beperken van risico's vergroot de veiligheid</i> • <i>Afstand tot risico's vergroot de veiligheid</i> • <i>Bouwwerken en omgeving bieden bescherming</i> • <i>Bouwwerken en gebieden zijn veilig te verlaten</i> • <i>De omgeving maakt snel en effectief optreden van hulpdiensten mogelijk</i> • <i>Iedereen is bekend met risico's en weet hoe te handelen wanneer dat nodig is</i>
7b	De veiligheidsregio's Flevoland en Gooi en Vechtstreek zijn als stakeholder genoemd onder 3.4 Proces totstandkoming Omgevingsvisie en in de participatienota.
7d	Een passage wordt toegevoegd aan 7.2 Versterken van de bestaande stad en evenwichtige groei, waarin wordt aangegeven dat bij stedelijke ontwikkelingen de risico's voor de fysieke leefomgeving vroegtijdig worden onderzocht. <i>“Bij stedelijke ontwikkelingen die bijdragen aan verdichten, functiemenging en circulair en klimaatadaptief bouwen, worden in een vroegtijdig stadium de risico's voor (sociale) veiligheid, brandveiligheid en gezondheid onderzocht.”</i>
7e	Een passage wordt toegevoegd aan 7.3 Natuurlijk raamwerk, waarin wordt aangegeven dat bij het realiseren van een robuust natuurlijk raamwerk en groene rand de risico's voor de fysieke leefomgeving vroegtijdig worden onderzocht. <i>“Bij ontwikkelingen nabij het natuurlijk raamwerk worden in een vroegtijdig stadium de risico's voor (sociale) veiligheid, brandveiligheid en gezondheid onderzocht.”</i>
7f	Een passage is toegevoegd aan 7.4 Economische drager, waarin wordt aangegeven dat bij het realiseren van een beleefbare economie de risico's voor de fysieke leefomgeving vroegtijdig worden onderzocht. <i>“Bij ontwikkelingen rondom verschillende transities die bijdragen aan een sterke en beleefbare economie worden in een vroegtijdig stadium de risico's voor</i>

	<i>(sociale) veiligheid, brandveiligheid en gezondheid onderzocht.”</i>
7g	Een passage is toegevoegd aan 7.5 Duurzame ontwikkeling, waarin wordt aangegeven dat bij het realiseren van duurzame ontwikkeling de risico's voor de fysieke leefomgeving vroegtijdig worden onderzocht. <i>“Bij het realiseren van duurzame ontwikkelingen worden in een vroegtijdig stadium de risico's voor (sociale) veiligheid, brandveiligheid en gezondheid onderzocht.”</i>
7h	Een passage is toegevoegd aan 7.6 Bereikbare basis, waarin wordt aangegeven dat bij het realiseren van de bereikbare basis de risico's voor de fysieke leefomgeving vroegtijdig worden onderzocht. <i>“Bij het realiseren van de bereikbare basis worden in een vroegtijdig stadium de risico's voor (sociale) veiligheid, brandveiligheid en gezondheid onderzocht.”</i>
9b	Wij hebben een passage toegevoegd aan 2.1 Het verhaal van Lelystad over de afhankelijkheid van Lelystad aan ICL gelden. <i>“Daarnaast is Lelystad afhankelijk van ICL gelden vanuit het Rijk vanwege de te ruime opzet van de stad voor het aantal inwoners. Hierdoor zijn de beheerskosten van de openbare ruimte onevenredig hoog. Lelystad moet en wil hiervan af.”</i>
11e	Wij benadrukken klimaatbestendigheid in het hoofddoel van de Omgevingsvisie. 4.2 Hoofddoel Omgevingsvisie: versterken van de bestaande stad en evenwichtige, kwalitatieve en klimaatbestendige groei.
11f	Wij hebben ‘klimaatadaptatie’ aan de doelen van een groene leefomgeving (6.3.1.) toegevoegd.
13d	De volgende passage is opgenomen in paragraaf 6.3.5 Open polderlandschap: <i>“In lijn met de provinciale beleidsregel ‘ontwikkelingen landelijk gebied Flevoland’ bieden we alleen ruimte voor kleinschalige bedrijvigheid in het buitengebied wanneer dit de agrarische bedrijfsvoering niet belemmert en geen versnippering van het landschap veroorzaakt.”</i>

5. Ambtshalve wijzigingen

Wijziging	Motivatie
Leesbaarheid door het gehele document	We hebben geprobeerd de leesbaarheid te vergroten door Engelse woorden, vaktermen en afkortingen zoveel mogelijk te vermijden of verduidelijken.
Voorwoord van wethouder is toegevoegd	Het voorwoord is geschreven na de terinzagelegging zodat zienswijzen hierin mee konden worden genomen.
Houtbouw doelstelling <i>‘en neemt de gemeente doelstellingen over.’</i> In plaats van <i>‘met de doelstelling van 25% houtbouw.’</i>	De specifieke doelstelling kan nog veranderen voor 2050. We kiezen er daarom voor om geen percentage te noemen. Uiteraard nemen we veranderingen in de doelstelling uit het houtbouwpact over.
Onder Circulariteit (7.5.3) is de voorgenomen maatregel “Ten minste één of meerdere strategische bedrijventerreinen (die bij voorkeur ontsloten worden door water én een hogere milieucategorie hebben) voor de transitie naar een circulaire economie.” verwijderd.	De verwoording hiervan staat goed onder 5.4 Sterke en beleefbare economie.
Huidige tekst 7.2.2 Wonen <i>Van de totale bouw van woningen in Lelystad moet 30% sociale huur zijn en twee derde van de nieuwbouwhuizen moet voor lage en middeninkomens zijn. Dat zijn woningen in de middenhuur en betaalbare koop. Omdat Lelystad meer sociale huurwoningen in de woningvoorraad heeft zitten dan het landelijk gemiddelde, moet voor 40% gebouwd worden voor middeninkomens. De nieuwbouwopgave wordt dus in ieder geval gevuld met 40% betaalbare koop- en middenhuurwoningen. Het gaat om nieuwbouw, maar ook om extra woningen door optoppen, splitsen of transformatie van bijvoorbeeld kantoor naar woningen.</i> Nieuwe tekst <i>Van de totale bouw van woningen in Lelystad moet twee derde van de nieuwbouwhuizen (66,6%) voor lage en middeninkomens zijn. Dat zijn woningen in de sociale huur[1], middenhuur[2] en betaalbare koop[3]. Omdat Lelystad meer sociale huurwoningen in de woningvoorraad heeft zitten dan het landelijk gemiddelde, moet van de totale bouw van woningen</i>	In de Ontwerp-Omgevingsvisie er 30% sociale huur moet worden gebouwd en 40% voor middeninkomens. Dat klopt niet. In het nieuwe wetsvoorstel Versterking regie volkshuisvesting is de opgave voor gemeenten één van de twee. Het uitgangspunt van het wetsvoorstel is dat gemeenten die een lager aandeel sociale huur hebben dan het landelijk gemiddelde, 30% in de nieuwbouw programmeren. Dat percentage geldt voor alle toevoegingen, dus ook splitsing, optoppen en transformatie. Gemeenten die meer sociale huur in de voorraad hebben dan het landelijk gemiddelde krijgen een verplichting om 40% in het middensegment te programmeren. Er geldt voor deze gemeenten in de wet geen plafond voor het totale percentage sociale huurwoningen in de nieuwbouw. Wel is het de vraag of het nodig en gewenst is om in deze gemeente ook nog 30% sociale huurwoningen te bouwen. Door deze wet moeten andere gemeenten met weinig sociale huurwoningen immers helpen met de bouw van sociale huurwoningen. Daarnaast kan een eis van 30% sociale huur plus 40% middensegment leiden tot stagnering van die woningbouw, omdat projecten financieel niet meer uitkunnen. Omdat dat wetsvoorstel nog niet is vastgesteld en de verwachting is dat dit pas in het tweede kwartaal van 2026 gebeurd adviseert Wonen om enkel de tweederde betaalbaarheid aan te houden. Die lijkt niet onder verandering onderhevig. In het

<i>ook voor 40% gebouwd worden voor middeninkomens. De nieuwbouwopgave wordt dus in ieder geval gevuld met 40% betaalbare koop- en middenhuurwoningen. Het kan maar hoeft geen onderdeel te zijn van de twee derde betaalbaarheid. Het gaat om nieuwbouw, maar ook om extra woningen door optoppen, splitsen of transformatie van bijvoorbeeld kantoor naar woningen.</i> <i>[1] De huurprijs is gemaximeerd op de sociale huurgrens - (Wet huurtoeslag). [2] De huurprijs van middenhuurwoningen ligt tussen de sociale huurgrens (Wet huurtoeslag) en de bovengrens: maximum gereguleerde middenhuur. [3] Voor 2026 is die betaalbaarheidsgrens vastgesteld op €420.000.</i>	Volkshuisvestingprogramma kan dan de verdere uitwerking worden gemaakt en is als het goed is die wet ook vastgesteld.
Onder 7.2.2 Wonen is “seniorenzones aanwijzen” verwijderd als voorgenomen maatregel.	In de Woonzorgvisie is besloten dat het wenselijker is om mensen met een zorgvraag (waarvan senioren een grote groep vormen) niet allemaal op dezelfde plek te laten wonen maar te spreiden over de stad. Het is voor senioren fijn om bij voorzieningen in de buurt te wonen. Door te spreiden ontstaan er gemixte wijken waar vragers en dragers naast elkaar wonen, wat naar elkaar omkijken stimuleert.
Kaartmateriaal is gecorrigeerd	Het kaartmateriaal is op enkele plekken gecorrigeerd worden om de keuzes uit de Omgevingsvisie correct op de kaart te visualiseren.